

Nyt fra **ASSISI-KREDSSEN**

August 2014

nr. 84

Skt. Clara og clarisser - fresko i San Damiano

INDHOLD:

ASSISI-KREDS DATOER

Assisi-Kredsens jubilæum	<i>Side 3</i>
Efterårstur	<i>side 5</i>
Maraini, Clara og Chiara	<i>side 6</i>
Rejse maj 2015	<i>side 7</i>
Kirkekoncert med Frans	<i>Side 15</i>
Bestyrelsen	<i>Bagsiden</i>

- 27. sept. - 5. oktober:
Assisi-rejse (udsolgt)
- 13. september
Udflugt til Sorø-egnen
- 22. november:
Efterårsmøde - 40 års jubilæum
- 21. februar - årsmøde
- 1.-9. maj 2015 Assisi-rejse
Henv. til Gunnar Bach Pedersen

Har du betalt kontingent?

Det koster mange penge at sende rykkerskrivelser ud til medlemmer, der ikke har betalt kontingent.

Det vil vi gerne undgå, så derfor skal vi bede medlemmer, der ikke har betalt kontingent på girokortet, der fulgte med blad nr. 82 (Februar 2014).

Medlemmer med ældre kontingentrestancer vil blive slettet af medlemslisten, og det vil jo være ærgerligt.

Kontingentet er:

- * 100 kr. for enkeltmedlemmer
- * 150 kr. for par

Kontingentet kan indbetales på giro 225 1949 eller ved en netbank-overførsel til reg. nr. 3186 konto 225 1949. Husk at anføre navn på den eller de personer, som indbetalingen vedrører.

Assisi-Kredsen 40 år

22. november 2014

Jubilæumsfesten i Assisi-Kredsen begynder med **gudstjeneste kl 11.**

Efter gudstjenesten er der en **fin italiensk buffet** med vin til.

Derefter vil et af Assisi-Kredsens medlemmer, **Mogens Hansen** - præst og mediemand – få ordet og flyglet:

Frans, mig - og jer andre

*en fortælling i ord og toner om Frans,
Assisi og de 40 år*

Når det hedder 'og jer andre', betyder det at også andre deltagere får muligheden for at bidrage til fortællingen til den vandrende mikrofon.

Mogens Hansen har været med i Assisi flere gange, og for mange år siden lavede han en spændende rejserapportage fra Assisi for Danmarks Radio.

Læg mærke til indbydelsen til at komme kl 9.30 for at indøve Solsangen.
Se næste side!

40 - års jubilæum 22. november 2014

i Enghave Kirke, Sdr. Boulevard 120, 1720 København V

Navn _____

Adresse _____

E-mail _____

Tlf. _____

Pris **250 kr.** Indbetales på Reg. 3186 Kontonr. 225 19 49 - Mrk. Jubilæum 2014
Tilmelding sendes pr. mail: plum@assisi-kredsen.dk

Syng med på Solsangen

Ved Assisi Kredsens jubilæumsgudstjeneste den 22. november, vil der være mulighed for at synge med på 'Solsangen' i Ralph Vaughan Williams korsats med orgel.

Interesserede mødes i Enghave Kirke kl. 9.30 til en times korprøve. Festgudstjenesten begynder kl. 11. Det er ikke nødvendigt at tilmelde sig på forhånd, og noder udleveres på stedet. Lidt korerfaring er en fordel. Korsatsen skal anvendes som introitus til gudstjenesten. Organist Jørgen Ditlevsen fra Mariakirken vil stå for indstuderingen.

Eventuelle spørgsmål til Eva Rungwald: 36 41 33 96.

Fra 25-årsjubilæet i 1999, som blev fejret på Diakonissestiftelsen

Efterårstur til Sorø

Assisi-Kredsens efterårstur lørdag d. 13. september går til Sorø-Ringsted egnen, hvor vi bl.a. skal besøge Sorø Klosterkirke og høre historien, der knytter sig dertil.

Prisen for turen er 650 kr., som dækker bustur, rundvisninger, eftermiddagskaffe og pizza.

Deltagerne medbringer selv frokostpakke, mens Assisi-Kredsen sørger for drikkevarer.

Vi starter med bus fra Enghave Kirke kl. 9.00 og forventer at være tilbage kl. 18.

Ved hjemkomsten serveres der pizza med et glas vin i menighedssalen.

Vi beder om, at man ved tilmelding oplyser, om man ønsker at være med til at spise pizza.

Tilmelding sker **senest en uge før** til:

Marianne Plum

Teglværksgade 3, 1. th. 2100 København Ø

Tlf. 20 28 25 03 eller e-mail plum@assisi-kredsen.dk

Betaling sker på dagen.

Chiara, Clara og Dacia Maraini

Af Gunnar Bach Pedersen

”**Dacia Maraini**, f. 1936, italiensk forfatter. Dacia Maraini er en hovedskikkelse i den italienske kvindebevægelse, og det feministiske engagement præger hendes bredspektrede virke som journalist, dramatiker og romanforfatter.”

Sådan læser man, hvis man slår hende op på online-udgaven af Den store danske Encyklopædi. Og en bog af hende er nok ikke det første, man vil forvente at finde i franciskanernes boghandel ved siden af Santa Maria degli Angeli.

Men ikke desto mindre var det, hvad jeg fandt under forårets rejse til Assisi. Og endnu mere påfaldende er det, at bogen hedder Chiara di Assisi. At se de to kvinders navne på samme bogomslag, det var lidt af en overraskelse. Det fik mig til at købe bogen og efter ringe evne forsøge mig med den italienske tekst.

At Dacia Maraini har skrevet denne bog har også skabt både tilslutning og protest. På den ene side er bogen blevet præsenteret ved et arrangement i Sacro Convento,

på den anden side er der katolikker, der protesterer mod forfatterindens samfundsmæssige tilgang til Clara, at hun ikke udelukkende ser hendes liv som et udslag af hendes tro.

Heller ikke forfatterinden selv fandt det oplagt, at hun skulle forbindes med Den hellige Clara. For når man begynder på bogen, så handler den i begyndelsen ikke særlig meget om hende, men om en hel anden Clara - Chiara Mandalà, en ung kvinde fra Sicilien.

ASSISI-REJSE

1. - 9. maj - 2015

Tilmeldingsblanket til
ASSISIREJSE
1. - 9. maj 2015

Hermed tilmeldes

navn:

cpr-nr:

og navn:

cpr-nr

adresse:

tlf:

e-mail:

☐

enkeltværelse

☐

Dobbeltværelse (500 kr)

☐

Afbestillingsforsikring kr 250

Særlige hensyn:

Tilmeldingen sendes til:

Gunnar Bach Pedersen, Bjerggården 20,4.tv., 2635 Ishøj

Depositum på kr 1000 pr deltager sendes til Assisi-Kredsen på samme
adresse - ved bankoverførsel til **Reg.nr 0400 Konto 4016770359**

NB! Det er vigtigt, at navne anføres svarende til passet.

dato og underskrift: / - 201_____

ASSISIREJSE

med Assisi-Kredsen 1. - 9. maj 2015

Assisi-Kredsen tilbyder atter en forårsrejse til Assisi i 2015, med mulighed for at se de franciskanske steder i Assisi. Der bliver nogle udflugter med bus, bl.a. til stigmaternes bjerg, La Verna og til Subasio-bjergets top. Og også i år en tur til en af Umbriens smukke og interessante byer.

Rejsen foretages med direkte fly til Rom med Norwegian.

Afrejse: fredag d. 1. maj fra Kastrup Lufthavn kl. 10.20, fly nr DY3730 (mødetid 2 timer før). Ankomst Rom Fiumicino kl. 14.05

Hjemkomst: lørdag d. 9. maj til Kastrup Lufthavn kl. 18.00, fly nr DY3731. Afrejse fra Rom Fiumicino kl. 19.15.

Rejsen ledes af: Gunnar Bach Pedersen og
Marianne Plum

Pris: kr 8.000

Ved tilmelding betales et depositum på kr 1.000 pr deltager. Restprisen indbetales senest 6 uger før. Der udsendes opkrævning forinden.

Prisen indbefatter:

Flyrejsen t/r mellem København og Rom, og transport mellem lufthavnen og Assisi. Indkvartering i dobbeltværelse i kloster fra fredag d. 1. maj til lørdag d. 9. maj.

Helpension med vin til maden fra ankomsten til Assisi og til ankomsten til Rom ved hjemrejsen. Der er ikke måltider inkl. i flyrejsen.

Alle udflugter, herunder besøg på La Verna, en halvdagstur til Le Carceri, Monte Subasio m.m., en bustur til en af Umbriens byer, sandsynligvis Norcia, Skt. Benedikts fødeby.

Forsikring for forsinket fremmøde ved hjemrejsen (fx af trafikale grunde) - derfor har vi brug for alle deltageres cpr-nummer.

Ikke inkluderet i prisen

Enkeltværelse kan fås *for ekstra kr 500*. Enkeltværelsestillæg vil normalt være obligatorisk for dem, der tilmelder sig alene.

Afbestillingsforsikring ved sygdom kan fås for 250 kr. Man bør dog undersøge, om man har afbestillingsforsikring ipå anden vis.

Afbestilling ved sygdom

Ved afbestilling på grund af lægedokumenteret sygdom tilbagebetales rejsens fulde pris, hvis der er tegnet afbestillingsforsikring.

Afbestilling i andre tilfælde::

Ved afbestilling før 15. marts er depositum tabt. Ved senere afbestilling betales rejsens fulde pris.

Advarsel:

Det offentlige Sygesikringskort dækker ikke mere i udlandet. Det blå EU-sygesikringsbevis kan fås ved henvendelse til borgerservice. Det giver ret til lægebehandling i Italien på linje med italienske statsborgere. Men det dækker ikke fx hjemsendelse. Så der kan måske være behov for en supplerende forsikring, fx en årsrejseforsikring (som evt også kan dække afbestilling på grund af sygdom).

Adresse i Assisi:

Casa di Accoglienza Madonna della Pace

Via Bernardo da Quintavalle 16

06081 Assisi(PG), Italia

tlf 0039 075 81 23 37

Rejsen arrangeres af ASSISI-KREDSSEN i samarbejde med Net Travel Service./JTB

Assisi-Kredsen en økumenisk kreds med det formål at udbrede kendskabet til Frans af Assisi og i den forbindelse at arrangere rejser til Assisi. Net Travel Service/JTB er et rejsebureau og medlem af rejsegarantifonden.

I rejsen kan deltage:

Medlemmer af Assisi-Kredsen.

Assisi-Kredsens formand er:

Frederik Hjerrild, Dirch Passers Allé 17, 3. th. 2000 Frederiksberg

tlf 61 79 50 55, frederikhjerrild@gmail.com

Assisi-Kredsen sekretær :

Marianne Plum, *adresse, se nedenfor*

Hertil bl.a. henvendelse om indmeldelse i Assisi-Kredsen.

Alle henvendelser om denne rejse sker til rejsens ledere:

Gunnar Bach Pedersen, Bjerggården 20,4.tv., 2635 Ishøj

tlf. 23 60 82 70 - gbp@assisi-kredsen.dk

og Marianne Plum, Teglværksgade 3. 1.th. 2100 Kbh. Ø

tlf. 20 28 25 03 - plum@assisi-kredsen.dk

Denne Chiara er en kvinde med identitetsproblemer. Og i forsøg på at finde ud af hvem, hun selv er, så begynder hun at interessere sig for, hvem den helgen er, som hun har fået navn efter. For at afværge, at hun skulle opkaldes efter sin fars mor, der hed Giuseppina, så havde forældrene aftalt, at hun skulle opkaldes efter sin fødselsdags helgen, og født d. 11. august kom hun altså til at hedde Chiara.

Hun rejser til Assisi for at finde ud af, hvem den oprindelige Chiara var. (I det følgende vil jeg dog bruge den danske navneform Clara om helgeninden, mens den unge kvinde kaldes Chiara; så undgår vi forveksling) Og samtidig indleder hun

en påtrængende e-mail-korrespondance med Dacia Maraini, som hun mener kan hjælpe hende. Dacia Maraini er meget afvisende og kan ligesom vi ikke rigtigt se, hvad hun har med Clara at gøre. Så den første del handler meget om den nutidige Chiaras identitetsproblemer, og Marainis modstræbende inddragelse i dem og i Chiaras fascination af sin middelalderlige navnesøster.

Men Marainis afvisning bliver mere og mere facade, for hun begynder at læse stort set alle de bøger, som Edizione Porziuncola har udgivet om Clara. Og hun bliver grebet af det hun læser, og på et tidspunkt begynder hun at skrive en slags

Fra klostergården i
San Damiano

dagbog om sine tanker om Clara. Dette sker på et tidspunkt, hvor Chiara pludselig standser sit bombardement af e-mails. Og bogen skifter karakter fra en slags brevroman til et langt essay i dagbogsform om forfatterindens beskæftigelse med den hellige Clara.

Hvis vi forudsætter, at e-mail-udvekslingen med Chiara Mandalà er fiktion, så har den til formål at skabe den overraskende forbindelse mellem ordensstifteren Clara og feministforfatteren Maraini.

Og hvad er det så, der kommer til at fascinere Maraini ved den hellige Clara? Ja, bogens undertitel er vel med til at sige det: *Elogio della disobbedienza*. Lovprisning af ulydigheden.

Nu var Clara jo stifter af en orden, hvor medlemmerne aflægger de tre løfter, hvoraf det ene er løftet om lydighed.

Hvordan kan så Maraini se hende som personificering af det modsatte, ulydighed?

Jo, det som hun ser hos Clara, er en kvinde, som ikke går de veje, som andre har lagt for hende. Det gælder både, når det er familiens mandlige overhoved, der vil have hende godt gift, og når det er paven, der vil overtale hende til at være fornuftig og acceptere, at hendes orden får privilegier. For det er jo bestemt ikke fornuftigt, at søstre, der lever i klausur, skal leve af at tigge. De er jo endnu mere udsatte end de mandlige franciskanere, som selv kunne gå ud og arbejde eller tigge for at skaffe det daglige brød.

Men Clara stod fast – når nu klausuren var blevet en nødvendighed for at leve det liv, som Gud ville af hende. Maraini skriver om hende: ”Vi ved, at fra begyndelsen af sin kaldelse tænkte Clara ligesom Frans

på at bringe Guds ord ud blandt mennesker. Dette ville have betydet at vandre rundt i landsbyerne og tage sig af de syge – ikke blot de syge i klosteret, som hun plejede med så stor kærlighed, men alle de lamme, blinde, pestrante, som kredse-
de om de riges verden i Assisi by.” (s. 128)

Klausuren var iflg. Maraini den uønskede omkostning, som hun måtte bære. Også selv om den i høj grad forhindrede hendes nærvær hos de fattige. Men jo ikke hendes eget valg af fattigdommen. Og det var det valg, hun stædigt kæmpede for til det sidste. Maraini tænker ligefrem, at det var den kamp, der holdt hende i live under hendes sidste mange år på sygelejet. Hun kunne ikke dø, før hun havde sikret fattigdommens privilegium for sine søstre. ”De skiftende paver gennem Claras lange liv i klosteret havde hele tiden undgået at godkende hendes regel. Den første regel skrevet af en kvinde. Som ængsteligt krævede afvisning af enhver form for hierarki indenfor klosteret, og som udelukkede enhver form for gavebrev eller rigdom, uanset om den stammede fra paven eller fra en læg velgører”. (s. 131)

Men som sagt, der var fornuft i pavens afvisning. Når nonnernes skæbne var at leve indelukkede med forbud mod under nogen omstændighed at gå ud, forbud mod at arbejde, mod at tigge, hvordan skulle de så kunne overleve?

Maraini har også selv vanskeligt ved at forstå den frihed, som Frans og Clara ønskede for deres brødre og søstre. ”Den vidunderlige, frygtelige frihed at være nøgne i verden.” (s. 132)

Men ejendom kræver forsvar, gitre, nøgler, pengeskabe, vagthunde, pigtråd, vagtposter. Og netop dette ønskede Clara ikke.

En anden nøgle til fattigdommen hjælper Maraini endnu mere. Hun har fundet den i en bog af Giorgio Agamben, *Altissima Povertà*. Den højeste fattigdom. Han skriver, at franciskanerne benytter et argument mod kuriens påstand om, at ejendom er nødvendig, et argument, som vender op og ned på, hvad der er nødvendigt. Nemlig at Frans adskilte friheden til at bruge fra ejendomsretten. Frans hævdede friheden til at bruge også det, som man ikke ejede. I modsætning til paven, der hævdede, at der ikke for franciskanere og clarisser kunne være en *'licentia utendi'* adskilt fra en *'ius utendi'* – en frihed til at bruge, hvis man ikke har en juridisk ret til det. I virkeligheden er Frans' påstand, at tingene ikke defineres af ejendomsforhold, men af at være Guds gaver.

”Det ser ud af ingenting, men i virkeligheden er det dydbeborende og sætter

princippet om ejendom til diskussion. En slags kommunisme i kim som krænker og slår løs på retten til ejendom.

Det betyder ret beset, at de vender op og ned på alting og indenfor deres fælleskab gør det, som ellers er undtagelsen, til noget absolut: i normaltilstanden hvor mennesker besidder positive rettigheder, der har de ingen ret, men udelukkende en tilladelse til brug. ...

Det som for andre er det normale, bliver for brødrene undtagelsen, det som for andre er undtagelsen bliver deres livsform.” (s. 132-133)

Men selv om Claras liv byggede på et liv i lydighed, så ”var clarissernes ulydighed legitim, fordi de vidste, at Kristus havde prædikeret alle menneskelige væseners lighed. Og det er denne idé, som inspirerer såvel Frans som Clara. Men hvordan opretholde troen på egne overbevisninger i en verden konstrueret på princippet om mandlig dominans, uden at blive anset for og behandlet som kættere? I denne kontrast består Frans’ og Claras store visdom, at de aldrig har villet sætte sig i opposition til Kirken, mens de med beundringsværdig akrobatik forsøgte at hjælpe den til at genfinde sine rødder, sin revolutionære begyndelse med lighed, sin kærlighed til det anderledes, også når dette anderledes er en kvinde.” (s. 103) Det er denne form for ”ulydighed”, bogen er en lovprisning af.

Mange andre ting tager Maraini op i sin beskæftigelse med Clara. Hvorfor har en nonne Kristus som brudgom, hvor mandlige ordensfolk har ham som bror? Hvordan var livet i klosteret med kulde, bare

fødder på kolde stengulve? Hvad måtte de gøre for at kæmpe mod luseplagen? Hvad udtrykte Clara gennem sine broderier til altrene i omegnens kapeller?

Samtidig med at hun tager de store spørgsmål op, så formår hun som kvinde også at indleve sig i søstrenes liv i klostret.

Og så videregiver hun også viden, som var ny for mig. Jeg var ikke klar over, at Clara i de sidste tiår af sit liv var bundet til sengen og ikke kun rejse sig uden støtte.

Bogen var spændende. Og det var en fornøjelse at se, hvordan forfatterinden formår at leve sig ind i en tankeverden, som man troede fremmed for hende. Hendes omgang med teologien og kirken er langt fra overfladisk – men selvfølgelig også kritisk. Hun har krasse angreb på dens syn på kvinder og sex, på magt og ejendom og mange andre ting. Og i mange af sine kritiske synspunkter ser hun Clara som en forbundsfælle, selvom hun aldrig falder for fristelsen til at gøre hende til et moderne menneske. Hun vurderer hende hele tiden ud fra den tid, som var Claras egen.

Sådan var bogen. Den skiftede helt karakter fra en brevroman om en ung kvinde med identitetsproblemer til en dyb bog om Clara.

Men hvad med Chiara Mandalà, hende som satte det hele i gang og som derefter forsvandt? Jo, hun begynder at skrive mails igen – efter måneders tavshed. Det viser sig at hun hele tiden har læst med på Marainis dagbog. For på et tidspunkt har hun fået fjernadgang til hendes com-

puter, for at de kunne udveksle nogle litteraturlister. Og den har hun så fortsat benyttet sig af(!)

Og har hun så fået noget ud af Marainis studier af Clara? Ja, hun skriver bl.a.:

”Jeg er Dem hengiven og vender tilbage til Dem, fordi jeg er så glad over at de er så optaget af min Clara. Ved De, at jeg

denne sommer har været to måneder i Assisi som gæst hos søstrene? Og jeg har også taget en beslutning, som jeg håber, også De synes om. Jeg vil være clarisse. Jeg er allerede sendt anmodning om optagelse hos dem og håber at de vil tage imod mig.” (Side 218)

Kirkekoncert med tekster af broder Frans

Den 16. september kl. 19.30 kan man i Mariakirken, Istedgade 20 på Vesterbro opleve en koncert med tekster af Frans af Assisi sunget af Societets Herrekor. Den franske komponist François Poulenc er måske mest kendt for sin opera Karmemeliterindernes samtaler (Dialogues des Carmélites), men han har også skrevet musik for mandskor til fire små bønner af Frans af Assisi. (4 petites prières de Saint François d'Assise). En bøn til jomfru Maria, en lovprisning af Gud den højeste, en bøn om at måtte brænde af Guds kærlighed og en bøn om at brødrene må forblive trofaste.

Den danske komponist Bernhard Lewkowitz har skrevet et værk for 8-stemmigt mandskor til Solsangen. Værket er usædvanligt ved at være skrevet for talestemmer der modulerer op og ned.

Herudover opføres Johannes Brahms Alt-rapsodi og Edvard Griegs Landkjenning, samt udvalgte danske sange for mandskor.

De medvirkende er Societetets herrer. Societetet udgøres af Mariakirkens sangere samt medlemmer af Danmarks Radios Koncertkor og Det Kgl. Operakor. Solist i Brahms' Alt-rapsodi er Helle Grarup. Desuden medvirker pianist Arne Christensen og det hele dirigeres af Mariakirkens faste organist Jørgen Ditlevsen. Der er fri entré.

Eva Rungwald

Assisi-Kredsen
Marianne Plum
Teglværksgade 3, 1.th.
DK-2100 København Ø

Returneres ved varig adresseændring

POST

B

PP

DANMARK

BESTYRELSEN

Frederik Hjerrild, formand
Dirch Passers Allé 17, 3.th.,
2000 Frederiksberg
tlf 61 79 50 55
frederikhjerrild@gmail.com

Marianne Plum, sekretær
Teglværksgade 3, 1.th., 2100 Kbh Ø
tlf 20 28 25 03
plum@assisi-kredsen.dk

Lotte Abel, kasserer
Havnevej 26, st.tv. 4000 Roskilde
tlf 38 28 85 56
Assisi-Kredsens giro: 225 19 49
Bank: reg. nr 3186 konto: 225 19 49

Gunnar Bach Pedersen
Bjerggården 20, 4.tv., 2635 Ishøj
tlf 23 60 82 70
gbp@assisi-kredsen.dk

Eva Rungwald
Løvevej 10, 2610 Rødovre
tlf 36 41 33 96

Gert Ryom-Hansen
Vennemindevej 2, 2.th., 2100 Kbh Ø
tlf 39 29 26 14

Blanka Langsted
Roskildevvej 94, 5.tv.,
2000 Frederiksberg
tlf 38 79 89 82

Johan Petersen
Kulsviervej 95 B, 2800 Lyngby
tlf 45 87 99 47

Susanne Gram Larsen
Mathilde Parken 5, st.th., 3400 Hillerød
tlf. 48 26 23 89
sglarsen@mail.dk

NYT FRA ASSISI-KREDSEN

redigeres af
Marianne Plum (ansv)
Gunnar Bach Pedersen

Assisi-Kredsen på Internet: www.assisi-kredsen.dk

NYT fra Assisi-Kredsen
ISSN 1395-8798